

Sp. zn. 2600/2018/VOP/MŠ
Č. j. KVOP-18350/2018
Datum 25. dubna 2018

Vážený pan
Mgr. Lubomír Metnar
Ministerstvo vnitra
ministr
Nad Štolou 3
170 34 Praha 7

Vážený pane ministře,

provedla jsem šetření postupu správních úřadů k výkladu a případné **realizaci práva účastníka řízení na dálkové (korespondenční) nahlížení¹** do spisu vycházející z práva na pořízení kopie dle ustanovení § 38 správního řádu². V rámci šetření jsem provedla výzkum mezi krajskými úřady³ a všemi obcemi s rozšířenou působností (celkem 205).⁴

V příloze si dovoluji Vám zaslat zprávu o šetření, v níž popisuji, že **výzkum a šetření potvrdily očekávanou roztržitost postupů jednotlivých správních úřadů, což samo o sobě postačuje ke konstatování nedobré správní praxe veřejné správy jako celku**. Podrobné výsledky výzkumu provedeného pracovníky mé kanceláře lze nalézt ve Výzkumné zprávě obsahující detailnější popis metody a výsledků výzkumu – viz příloha tohoto dopisu.

Na základě analýzy získaných dat a navazující právní argumentace jsem dospěla k závěru, že právo na dálkové nahlížení do spisu (pořízení a zaslání kopie) plyne přímo ze správního řádu. Realizace práva nahlížet do spisu nemůže být podmíněna fyzickou přítomností účastníka na pracovišti správního orgánu.

Jednalo by se o nepřípustný restriktivní výklad ustanovení § 38 odst. 4 správního řádu, které je zákonným provedením základních procesních práv zakotvených v Listině základních práv a svobod (čl. 36 a čl. 38)⁵. Správní orgány porušují práva účastníků řízení a jednájí nezákonně, pokud jim odmítají zaslat požadované dokumenty ze spisové dokumentace.

V souladu se zákonem⁶ Vás žádám, aby se Ministerstvo vnitra k mé zprávě do 30 dnů vyjádřilo. Domnívám se, že pokud by mezi námi došlo ke shodě na právním hodnocení ve zprávě popisovaných situací, bylo by vhodné, aby Vaše ministerstvo, které plní koordinační úlohu v oblasti správního řízení, spisové služby a v oblasti výkonu veřejné správy

1 Dálkovým nahlížením do spisu chápu takový způsob realizace práva nahlížet (všichni slova smyslu), kdy účastník (případně jeho zástupce) není fyzicky přítomen na pracovišti správního orgánu, u něhož se nachází správní spis. Nahlížení (pořízení kopie správním orgánem) tedy fakticky probíhá tak, že správní orgán pořídí kopie účastníkem požadovaných informací/dokumentů a zašle je účastníku řízení (písemně či elektronicky).

2 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

3 Třináct krajských úřadů a Magistrát hlavního města Prahy.

4 Dotazovanými subjekty byli ředitelka a ředitelé odborů zajišťujících **následující čtyři agendy**: přestupky dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích; přestupky v dopravě; stavební úřad a sociálně-právní ochrana dětí.

5 Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

6 Ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

svěřené orgánům územní samosprávy⁷, tuto zprávu využilo ke zpracování obecného metodického usměrnění (výkladového stanoviska). Tato metodika by byla jistě vítanou pomůckou nejen pro státní orgány vykonávající veřejnou správu, nýbrž rovněž pro obecní a krajské úřady.

Zároveň si jsem vědoma, že při přípravě takového metodického pokynu se bude patrně třeba vypořádat s celou řadou dalších souvisejících otázek (vyměřování poplatků, provádění konverze dokumentů do jiného účastníkem požadovaného formátu apod.). Jsem nicméně připravena se nad jednotlivými dílčími tématy, již v průběhu přípravy metodického vedení, setkat se zástupci ministerstva a diskutovat s nimi o nejvhodnějším řešení.

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Přílohy

Zpráva o šetření

Dálkové nahlížení do spisu – výzkumná zpráva

⁷ Ustanovení § 12 odst. 2 a 3 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.